

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 18,1-8

Évközi 29. vasárnap („C” év)

Imádkozzunk kitartóan és hittel!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Imádkozzunk kitartóan és hittel!

Abban az időben:

Példabeszédet mondott Jézus arról, hogy szüntelenül kell imádkozni és nem szabad belefáradni.

Így szólt: „Az egyik városban élt egy bíró, aki Istentől nem félt és embertől nem tartott. Élt abban a városban egy özvegyasszony is. Ez elment hozzá, és kérte: »Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben.«

A bíró egy ideig vonakodott, aztán mégis így szólt magában: »Noha Istentől nem félek, embertől nem tartok, de ez az özvegy annyira terhemre van, hogy igazságot szolgáltatok neki, mert a végén még nekem jön és megver.«”

Az Úr így szólt: „Hallottátok, hogy mit mond az igazságtalan bíró. Vajon Isten nem szolgáltat igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá folyamodnak? Talán megvárakoztatja őket? Mondom nektek, hamarosan igazságot szolgáltat nekik.

Csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Ἐλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν, **Példabeszédet mondott nekik aztán, hogy mindenkor kell imádkozni, és nem ellankadni**

² λέγων Κριτῆς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. **mondván: – Egy bizonyos városban volt egy bizonyos bíró, Istent nem féltő, az embert nem tisztelő.**

³ χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἦρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα **Ἐκδίκησόν** με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.

Élt viszont abban a városban egy özvegyasszony, aki odajárt hozzá mondva: „Tegyéél igazságot nekem engem vádlómmal szemben!”

⁴ καὶ οὐκ ἠθέλεν ἐπὶ χρόνον, μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι,

Egy ideig nem akarta, de utána ezt mondta magában: „Még ha Istent nem félem, és embert nem tisztelek,

⁵ διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην **ἐκδικήσω** αὐτὴν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη **ὑπωπιάζῃ** με.

mégis, mivel küszködést okoz nekem ez az özvegyasszony, igazságot teszek neki, nehogy a végén eljőve kiüssön engem.”

⁶ εἶπεν δὲ ὁ κύριος Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει·

Az Úr aztán így szólt: – Halljátok meg, mit mond az igazságtalan bíró!

⁷ ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν **ἐκδίκησιν** τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοῶντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ’ αὐτοῖς;

Isten talán nem fog igazságot tenni választottainak, a nappal és éjjel hozzá kiáltóknak és állhatatosaknak velük szemben?

⁸ λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν **ἐκδίκησιν** αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

Mondom nektek, hamarosan igazságot fog tenni nekik. De az Emberfia eljőve vajon találni fog hitet a földön?

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ DICEBAT AUTEM PARABOLAM AD ILLOS, QUONIAM OPORTET SEMPER ORARE ET NON DEFICERE,

¹ **Egyszer arról mondott nekik példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni.**

¹ Arról is mondott nekik egy példabeszédet, hogy szüntelen kell imádkozni és nem szabad belefáradni.

¹ ***Egyszer példabeszédet mondott nekik arról, hogy szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni.***

¹ *Monda pedig nekik példázatot is arról, hogy mindig imádkozni kell, és meg nem restülni;*

¹ Arról is mondott nekik példázatot, hogy mindenkor imádkozniuk kell, és nem szabad belefáradniuk.

² DICENS: “IUDEX QUIDAM ERAT IN QUADAM CIVITATE, QUI DEUM NON TIMEBAT ET HOMINEM NON REVEREBATUR.

² **Így szólt: „Az egyik városban élt egy bíró, Istentől nem félt, emberektől nem tartott.**

² Így szólt: »Az egyik városban volt egy bíró, aki Istentől nem félt és embertől nem tartott.

² ***„Egy városban, mondta, élt egy bíró. Istentől nem félt, embertől nem tartott.***

² *Mondván: Volt egy bíró egy városban, a ki Istent nem félt és embert nem becsült.*

² Ezt mondta: – Az egyik városban volt egy bíró. Istentől nem félt, az emberektől nem tartott.

³ VIDUA AUTEM ERAT IN CIVITATE ILLA ET VENIEBAT AD EUM DICENS: “VINDICA ME DE ADVERSARIO MEO”.

³ **Élt abban a városban egy özvegyasszony is. Elment hozzá, s kérte: Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben.**

³ Volt abban a városban egy özvegyasszony is, aki elment hozzá és kérte: ‘Szolgáltass nekem igazságot ellenfelemmel szemben!’

³ **Élt abban a városban egy özvegyasszony is. Elment hozzá és kérte: Tégy nekem igazságot ellenfelemmel szemben.**

³ *Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen.*

³ Élt abban a városban egy özvegyasszony is, aki újra meg újra elment hozzá, s ezt mondta neki: „Szolgáltass nekem igazságot vádlómmal szemben!”

⁴ ET NOLEBAT PER MULTUM TEMPUS; POST HAEC AUTEM DIXIT INTRA SE: “ETSI DEUM NON TIMEO NEC HOMINEM REVEREOR,

⁴ **Egy ideig vonakodott, aztán mégis így szólt magában: Igaz, Istentől nem félek, embertől nem tartok,**

⁴ Az egy ideig nem volt rá hajlandó. Azután mégis így szólt magában: ‘Bár Istentől nem félek, és embertől nem tartok,

⁴ **Az egy ideig nem akarta. Később azonban meggondolta: noha Istent nem félek, embertől nem tartok,**

⁴ *Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda ő magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök;*

⁴ Sokáig nem volt rá hajlandó, de azután ezt mondta magában: „Ha Istentől nem félek is, és az emberektől nem tartok,

⁵ TAMEN QUIA MOLESTA EST MIHI HAEC VIDUA, VINDICABO ILLAM, NE IN NOVISSIMO VENIENS SUGGILLET ME””.

⁵ **de annyira terhemre van ez az özvegy, hogy igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül nekem jöjjön és arcul üssön.”**

⁵ mégis, mivel terhemre van ez az özvegyasszony, igazságot szolgáltatok neki, nehogy végül is idejöjjön és arcul üssön.’«

⁵ **mégis, mivel alkalmatlankodik ez az özvegy, igazságot szolgáltatok neki, hogy végül is vissza ne térjen és meg ne verjen.”**

⁵ *Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem.*

⁵ mégis, mivel terhemre van ez az özvegyasszony, igazságot szolgáltatok neki, nehogy örökké idejárjon, és zaklasson.”

⁶ AIT AUTEM DOMINUS: “AUDITE QUID IUDEX INIQUITATIS DICIT;

⁶ **Az Úr így szólt: „Hallottátok, hogy mit mond az igazságtalan bíró?**

⁶ Azután így szólt az Úr: »Hallottátok, mit mond az igazságtalan bíró?

⁶ ***Aztán hozzáfűzte az Úr: „Hallottátok, mit mondott az igazságtalan bíró.***

⁶ *Monda pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró!*

⁶ Az Úr így szólt: – Hallottátok, mit mond az igazságtalan bíró?!

⁷ DEUS AUTEM NON FACIET VINDICTAM ELECTORUM SUORUM CLAMANTIUM AD SE DIE AC NOCTE, ET PATIENTIAM HABEBIT IN ILLIS?

⁷ **Hát az Isten nem szolgáltat igazságot választottjainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Megvárhatja őket?**

⁷ Hát Isten nem szolgáltat-e igazságot választottainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Vajon megvárakoztatja őket?

⁷ ***Vajon Isten nem szolgáltat igazságot választottainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Talán sokáig fogja tűrni?***

⁷ *Hát az Isten nem áll-é bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűró is irántuk?*

⁷ Hát Isten vajon nem szolgáltat igazságot választottainak, akik éjjel-nappal hozzá kiáltanak? Talán várakoztatja őket?

⁸ DICO VOBIS: CITO FACIET VINDICTAM ILLORUM. VERUMTAMEN FILIUS HOMINIS VENIENS, PUTAS, INVENIET FIDEM IN TERRA?”. 9 DIXIT AUTEM ET AD QUOSDAM, QUI IN SE CONFIDEBANT TAMQUAM IUSTI ET ASPERNABANTUR CETEROS, PARABOLAM ISTAM:

⁸ **Mondom nektek, hamarosan igazságot szolgáltat nekik. Csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?”**

⁸ Mondom nektek: hamarosan igazságot szolgáltat nekik. De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?«

⁸ ***Mondom nektek: hamarosan igazságot szolgáltat nekik. De amikor eljön az Emberfia, gondoljátok, talál hitet a földön?”***

⁸ *Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar. Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy talál-é hitet e földön?*

⁸ Mondom nektek, késedelem nélkül igazságot szolgáltat nekik. De amikor eljön az Emberfia, vajon talál hitet a földön?

1.3. BEHATÁROLÁS

Evangéliumi szakaszunk (Lk 18,1-8) egy nagyobb egység (Lk 17,20-18,8) második része, melyben a fő téma az, hogy ki lesz felkészülve, amikor az Emberfia eljön újra. A szakasz elejét témaváltás jelzi. A megelőző, tizenhetedik fejezet végén Jézus második eljövételéről beszél képi megfogalmazásokkal, míg itt, a 18. fejezet egy önálló példabeszédet hoz az imádságról. A szakasz utolsó verse („Csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?” /Lk 18, 8/) visszautal az Emberfia eljövételének témájára, ezzel

lezárva a teljes egység (Lk 17,20-18,8) keretét. A következő versben (Lk 18,9) már újabb példabeszéd kezdődik, aminek témája nem az Emberfia eljövetele. Szakaszunk tehát a Lk 18,1-8 versekkel határolható be.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy kitartóan és hittel kell imádkozni, könyörögni Istenhez, aki meghallgat.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἐκδικέω (ekdikéó): megbosszul, megbüntet, igazságot tesz (Lk 18,3.5.7.8)

Az Újszövetségben hat helyen fordul elő az ige. Mindkét alapjelentés, a bosszúállás (ld. Nagy szóval kiáltották, mondván: „Urunk, te szent és igaz, meddig vársz még az ítélettel? Mikor állsz bosszút a vérünkért a föld lakóin?” /Jel 6,10/) és az igazságszolgáltatás is megjelenik. Jogi szövegösszefüggésben, mint esetünkben az igazságot tesz jelentés helyesebb szövegösszefüggés miatt, hiszen egy bíró tevékenységéről van szó.

ὄπωπιόζω (hüpopiádzé): arcul üt (szeme alatt), kötekedik, untat (Lk 18, 5)

Az Újszövetségben mindössze kétszer fordul elő (Lk 18,5; 1Kor 9,27). Mind a szó szerinti (fizikailag megüt), mind az átvitt értelmű (untat) fordítás mellett szólnak érvek. Első esetben azt jelenti a mondat, hogy a bíró (bár Istentől nem, de) attól fél, hogy az elkeseredett özvegyasszony, akinek nincs segítsége sehonnan, nincs vesztenivalója, fizikailag nekimegy. A másik értelmezés szerint a bírónak elege van már abból, hogy az özvegyasszony a nyakára jár, és belátja, hogy nem fog neki nyugtot hagyni, amíg eleget nem tesz a kérésének.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 11,5-9 Aztán így folytatta: „Mondjuk, hogy valamelyikteknek van egy barátja, és az éjfélkor bekopog hozzá ezekkel a szavakkal: Barátom, adj kölcsön nekem három kenyeret, útról érkezett egy barátom, s nincs mit enni adnom neki. De az kiszól: Ne zavarj! Az ajtó már be van zárva, én is, gyermekeim is ágyban vagyunk. Nem tudok fölkelni és adni neked. Mondom nektek: Ha azért, mert barátja, nem kel fel, hogy adjon neki; amiatt, hogy nem tágít, mégis fölkel és ad neki annyit, amennyire szüksége van. Azt mondom azért nektek: kérjetek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek.

Lk 16,3.8 Az intéző így gondolkodott magában: Mitévő legyek? Uram elveszi tőlem az intézőséget. Kapálni nem bírok, koldulni szégyellek. (...)Az úr dicsérte a mihaszna intézőt, hogy okosan járt el. – Igen, a világ fiaai a maguk módján okosabbak a világosság fiainál.

Lk 21,36 Virrasszatok hát és imádkozzatok szüntelenül, hogy megmeneküljetez attól, ami majd bekövetkezik és megállhassatok az Emberfiának színe előtt.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 24,12 A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 22,22 Ha durván bántok vele, s ő hozzám kiált, meghallom panaszát

Zsolt 22,3 Szólítalak nappal, Istenem, s nem hallod, szólítalak éjjel, s nem adsz feleletet.

Sir 35,19 És az Úr nem késik: türelmes hozzájuk

Sir 35,22 amíg tettéért meg nem fizet az embernek, a viselkedéséért, álnoksága szerint

Róm 12,12 A reményben legyetek derűsek, a nyomorúságban béketűrők, az imádságban állhatatosak.

1Tessz 5,17 Imádkozzatok szüntelenül.

Jak 1,27 Isten és az Atya szemében ez az igazi, tiszta vallásosság: meglátogatni nyomorukban az árvákat és az özvegyeket, és tisztán maradni a világ szennyétől.

2Pt 3,9 Ne fizessetek a rosszért rosszal, se a szidalomért szidalommal. Mondjatok inkább áldást, mert arra kaptatok meghívást, hogy az áldás legyen az örökségetek.

Jel 6,9-11 Amikor feltörte az ötödik pecsétet, az oltár alatt azoknak a lelkét láttam, akiket az Isten szaváért és tanúságtételükért öltek meg. Nagy szóval kiáltották, mondván: „Urunk, te szent és igaz, meddig vársz még az ítélettel? Mikor állsz bosszút a vérünkért a föld lakóin?” Mindannyian fehér ruhát kaptak, azzal, hogy egy kis ideig legyenek még türelemmel, míg teljessé nem lesz szolgatársaik és testvéreik száma, akiket szintén megölnek, akárcsak őket.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: Megváltód megmutatta neked, mit akar tőled. Nem akarja, hogy abbahagyd az imádkozást; azt akarja, hogy jótéteményeire gondoljál, amikor kérsz; azt akarja, hogy az imán keresztül kapd meg azt, amit jóságosan neked szeretne adni. Jóságában soha nem utasítja vissza azok kérését, akiket arra buzdít, hogy ne hagyják abba az imádkozást. Fogadd örömmel az Úr hívását: Akarnod kell, amit az Úr felkínál – és elutasítanod, ha valamit megtilt. Végül gondold meg, milyen szerencsés vagy, hogy imában beszélhettél Istennel, és kérhetted, amire vágysz. Isten - még ha nem is szólal meg - mégis jótéteménnyel válaszol: Nem veti meg kéréseidet, te nem zavarod - hacsak nem hallgatsz.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2574. Amikor az ígélet teljesedni kezd (a húsvétban, a kivonulásban, a törvényadásban és a szövetségkötésben), Mózes imádsága a közbenjáró imának megindító előképe, mely majd abban fog beteljesedni, „aki az egy közvetítő Isten és az ember között, az ember Krisztus Jézus” (1Tim 2,5).

2575. Isten most itt előbb jön. Hívja Mózes az égő csipkebokorból. Ez az esemény a zsidó és keresztény spirituális hagyományban az imádság elsődleges előképei közé tartozik. Ugyanis „Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene”, aki Mózeset szolgájául hívja, maga az élő Isten, aki az emberek életét akarja. Kinyilatkoztatja önmagát, hogy megmentse őket; de nem akarja az embert saját akarata ellenére vagy emberi segítség nélkül megmenteni. Azért hívja Mózeset, hogy elküldje és részt adjon neki a maga emberek iránti együttérzésében és üdvözítő művében. E küldetésben szinte egy isteni kérés hangzik, Mózes pedig hosszas ellenkezés után azonosítja akarát az üdvözítő Isten akaratával. Ebben a párbeszédben, melyben Istenre bízta magát, Mózes imádkozni is tanul: vonakodik, ellenvetések teszt, s főként kérdez, és a kérdésére adott válaszban az Úr rábízta a maga kimondhatatlan Nevét, mely nagy tetteiben fog megnyilvánulni.

2576. „Az Úr pedig szemtől szemben beszélt Mózeshez, ahogy az ember beszél a barátjához” (Kiv 33,11). Mózes imádsága a kontemplatív imádság előképe, ami miatt Isten szolgája hű marad küldetéséhez. Mózes gyakran és hosszasan „beszélget” az Úrral, fölmegegy a hegyre, hogy hallgassa Istent és könyörögjön Hozzá, majd lejön a néphez, hogy elismételje nekik Istenének szavait és vezesse őket. „Egész házamban a leghűségesebb! Ővele közvetlenül, szemtől szemben beszélek” (Szám 12,7–8), „Mózes ugyanis nagyon alázatos ember volt, alázatosabb, mint bárki a földön” (Szám 12,3).

2577. Ebből a hűséges, haragra késedelmes és szeretettel teljes Istennel való bensőséges kapcsolatból meríti Mózes az erőt és a kitartást közbenjárásához. Nem önmagáért könyörög, hanem a népért, melyet Isten megszerzett magának. Mózes már az amalekiták elleni harcban vagy Mária gyógyulásáért közbenjár. De főként a nép elpártolása után „állt be a hasadékba” Isten elé (Zsolt 106,23), hogy megmentse a népet. Imádságának érvei (a közbenjárás titokzatos küzdelem is) élesítették a zsidó nép és az Egyház nagy imádkozóinak bátorságát is: az Isten szeretet, tehát igazságos és hűséges; nem mondhat ellent önmagának, csodálatos tetteire emlékeznie kell, az Ő dicsőségéről van szó: e népet, mely a Nevét hordozza, nem hagyhatja cserben.

2629. Az Újszövetségben az alázatos kérést sok, eltérő színezetű szó fejezi ki: kérni, keresni, esdekelni, segítségül hívni, kiáltani, hangosan kiáltani, sőt „imádságban harcolni”. De a leggyakoribb, mert a legkeresetlenebb, a kérés. A kérő imádsággal kifejezzük, hogy tudatában vagyunk Istenhez fűződő kapcsolatunknak: mint teremtmények nem önmagunktól eredünk, sem a nehézségeknek nem vagyunk urai, és nem vagyunk önmagunk végső célja sem, sőt amikor vétkezünk, mint keresztények tudjuk, hogy elfordulunk Atyánktól. A kérés már bizonyos visszatérés Őhozá.

2630. Az Újszövetségben szinte nincs siralom-imádság, ami az Ószövetségben gyakori volt. Az Egyház imádságát a remény már a föltámadt Krisztushoz köti, jóllehet még a várakozás állapotában vagyunk és naponta meg kell térnünk. A keresztyén kérés más mélységből fakad, abból, melyet Szent Pál sóhajtozásnak nevez. E sóhajtozás a teremtése, mely „sóhajtozik és vajúdik” (Róm 8,22), de a miénk is, akik „várjuk a fogadott fiúságot, testünk megváltását, reményben ugyanis már üdvözültünk „(Róm 8,23–24), végül magának a Szentléleknek elmondhatatlan sóhajtozásai, aki „segíti gyöngeségünket, mert mi még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk” (Róm 8,26).

2631. A bocsánatkérés a kérő imádság első lépése (vö. a vámos imájában: „Isten, irgalmazz nekem, bűnösnek”: Lk 18,13). Az igaz és tiszta imádság előzménye. A bizalomteljes alázat visszahelyez az Atyával és az Ő Fiával, Jézus Krisztussal és egymással való közösség fényébe: ezek után „bármit kérünk, megkapjuk tőle” (1Jn 3,22). A bocsánatkérés megelőzi mind az eucharisztikus liturgiát, mind a személyes imádságot.

2632. A keresztyén kérés középpontja a Jézus tanítása szerint eljövendő ország keresése és vágya. A kéréseknek rangsora van: az első az ország, ezt követi mindaz, ami szükséges a fogadásához és az eljövételében való együttműködéshez. Ez a Krisztus és a Szentlélek küldetésével – mely most az Egyház küldetése – való együttműködés az apostoli közösség imádságának tárgya. Pálnak, az Apostolnak imádsága mutatja, mennyire át kell hatnia a keresztyén imádságot az összes egyházra kiterjedő isteni gondoskodásnak. Az imádsággal minden megkeresztelt ember hozzájárul az Ország eljövételéhez.

2633. Amikor így részesedünk Isten üdvözítő szeretetében, megértjük, hogy az imádságnak minden szükséglet tárgya lehet. Krisztus, aki mindent magára vett, hogy mindent megváltson, megdicsőül a kérések által, amelyeket mi az ő nevében az Atya elé terjesztünk. Ezzel a bizalommal buzdít bennünket Jakab és Pál, hogy minden helyzetben imádkozzunk.

2653. Az Egyház figyelmeztet minden Krisztus-hívőt, hogy „a Szentírás gyakori olvasásával szerezzék meg »Jézus Krisztus fönséges ismeretét« (Fil 3,8). (...) Arról azonban ne feledkezzenek meg, hogy a Szentírás olvasását imádságnak kell kísérnie, így lesz belőle beszélgetés Isten és ember között; mert »amikor imádkozunk, Őhöz beszélünk, és amikor az isteni kinyilatkoztatást olvassuk, Őt hallgatjuk«.”

2654. A lelki élet atyái parafrázissal magyarázva a Mt 7,7-et, így foglalják össze az imádságban Isten ígéjéből táplálkozó szív fölkészültségét: „Ha olvastok, keressetek és az elmélkedésben találni fogtok; ha imádkoztok, zörgesetek, és a szemlélődés által megnyitvatik nektek.”

2816. Az Újszövetségben a „baszileia” szót lehet fordítani „királyság” (elvont fogalom), „ország” (konkrét fogalom) vagy „uralkodás” (cselekvés fogalma) értelemben. Számunkra elsősorban Isten országát jelenti/Isten országa előbb van, mint mi. A megtettesült Igében elközelgett, az egész evangélium hirdette, Krisztus halálában és föltámadásában eljött. Az utolsó vacsora óta Isten országa az Eucharishtiában is eljön, jelen van közöttünk. El fog jönni dicsőségben, amikor Krisztus visszaadja azt Atyjának.

„De lehet maga Krisztus is Isten országa, akinek eljövételére naponta vágyódunk, és óhajtjuk, hogy gyorsan mutatkozzék meg. Mivel Ő a mi föltámadásunk, hiszen

föltámadunk Őbenne, Őt magát is tekinthetjük Isten országának, mivel uralkodni fogunk Őbenne.”

2817. Ez a „Marana tha” kérés a Lélek és a Menyasszony kiáltása: „Jöjj el, Úr Jézus!”

„Ha nem is állna ott az imádság elején az ország eljövételének kérése, a későbbiek során kimondanánk, mert reményünk tárgya felé sietünk. Az oltár alatt türelmetlenül kiáltják a vértanú lelkek az Úrnak: »Meddig nem állsz bosszút vérünkért, Urunk, a föld lakóin?« (Jel 6,10). A világ végén ugyanis megtörténik a bosszúállás értük. Sőt, amilyen gyorsan lehet, Urunk, jöjjön el a te országod!”

2818. Az Úr imájában elsősorban Isten országának végső, Krisztus visszatérésével történő eljövételéről van szó. De ez a vágy az Egyházat nem téríti el küldetésétől e világban, sőt még inkább kötelezi. Pünkösöd óta ugyanis az ország eljövetele az Úr Lelkének a műve, „aki Krisztus művét folytatja a világban és minden megszentelést teljessé” tesz.

2819. „Isten országa (...) igazságosság, béke és öröm a Szentlélekben” (Róm 14,17). A végső idők, melyekben élünk, a Szentlélek kiáradásának ideje. Ezért folyik a végső harc a „test” és a Lélek között.

„A tiszta lélek mondhatja bizalommal: »Jöjjön el a te országod«. Aki ugyanis meghallotta Pált, aki mondta: »Ne uralkodjék tehát a bűn halandó testetekben!« (Róm 6,12), és cselekedetben, gondolatban és beszédben megtisztult, az mondhatja Istennek: »Jöjjön el a te országod!«,

2820. A Lélek szerint ítélve meg a dolgokat a keresztényeknek különbséget kell tenniük Isten országa növekedése valamint a kultúra és a társadalom – melyben élnek – haladása között. E különbségtétel nem szétválasztás. Az ember örök életre szóló meghívása nem elnyomja, hanem megerősíti köteleességét, hogy a Teremtőtől kapott erővel és eszközökkel az igazságosságért és a békéért éljen ebben a világban.

2821. E kérést támogatja Jézus imádsága – mely az Eucharishtiában jelen van és hatékony –, és benne nyer meghallgatást; gyümölcsét a boldogságok szerinti új életben termi meg.

875. „Hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak hírnök nélkül? S hogyan hirdessen az, akit nem küldtek?” (Róm 10,14–15). Senki, sem egyén, sem közösség nem hirdetheti önmagának az Evangéliumot: „A hit hallásból ered” (Róm 10,17). Senki sem adhat önmagának fölhatalmazást és küldetést az Evangélium hirdetésére. Az Úr küldötte nem saját tekintélyével, hanem Krisztus tekintélyének erejével beszél; nem mint a közösség egy tagja szól a közösséghez, hanem Krisztus nevében. Senki sem adhatja önmagának a kegyelmet; másnak kell föl kínálnia számára és mástól kell ajándékba kapnia. Ez föltételezi a kegyelem szolgálóit, akiket tekintéllyel és alkalmassággal Krisztus ruházott föl. Tőle kapják a Püspökök és a papok a küldetést és a fölhatalmazást (a „szent hatalmat”), hogy Krisztusnak, a Főnek személyében cselekedjenek, a diakonusok az erőt, hogy Isten népét a liturgia, az igehirdetés és a szeretet `diakoniájában' tudják szolgálni közösségben a Püspökkel és annak presbitériumával. Ezt a szolgálatot, melyben Krisztus küldöttei Isten kegyelméből azt teszik és adják, amit önmaguktól képtelenek tenni és adni, nevezi az Egyház hagyománya „szentségnek”. Az Egyház szolgálatát saját szentséggel adják át.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA MULIERIS DIGNITATEM KEZDETŰ APOSTOLI LEVELE

Asszonyok az evangéliumban

13. Ha végiglapozzuk az evangéliumot, sok különböző korú, rendű és rangú nővel találkozunk. Van köztük testileg torzult, mint például az, akit „már tizennyolc éve gyötört a betegség lelke, teljesen meg volt görbedve, úgy, hogy nem is tudott fölegyenesedni”, vagy Simon anyósa, aki „lázasan betegen feküdt”, vagy az az asszony, „aki már tizenkét éve vérfolyásban szenvedett”, aki senkit sem érinthetett, mert úgy vélték, tisztátalanná teszi az embert. Ezek a nők valamennyien meggyógyultak; az utoljára említettet (a vérfolyásos asszonyt), aki a „sokaságban” megérintette Jézus ruháját, Jézus megdicsérte nagy hitéért: „A hited megmentett téged.” Ezek mellett ott van Jairus leánya, akit holtából hívott életre Jézus, szelíden szólítva: „Kislány, parancsolom, kelj föl”. És ott van a naimi özvegy, kinek egyetlen fiát Jézus föltámasztotta, és eme tettehez fűzte irgalmas jóságának kifejezését: „megesett rajta a szíve és megszólította: Ne sírj!” És végül a kananeita asszony, az az asszony, aki hitéért, alázatosságáért és azért a nagyságért, melyre csak egy anyai szív képes, kiérdemelte Jézus különleges dicséretét: „Asszony, nagy a te hited. Legyen akaratod szerint.” A kánaáni asszony leánya gyógyulásáért könyörgött.

Az asszonyok, akikkel Jézus útközben találkozott, s akik tőle nagy kegyelmeket nyertek, követték őt – amikor apostolaival bejárta a városokat és a hegyi falvakat, prédikálva és hirdetve Isten országának evangéliumát –, „és vagyonukból gondoskodtak róla”. Az Evangélium megnevezi közülük Johannát, Heródes intézőjének feleségét, Zsuzsannát „és még sok más”.

Gyakran szerepelnek asszonyok a példabeszédekben, melyekkel Jézus az Isten országáról szóló igazságokat igyekszik megvilágítani. Így az elveszett drachma, a kovász, az okos és balga szüzek történetében. Különösen jelentős az özvegy két fillérének története. Amikor a gazdagok adakoztak a templom perselyébe ..., egy szegény özvegy két fillért adott. Ekkor Jézus így szólt: „Ez a szegény özvegy többet dobott be, mint bárki más. Mert a többiek a feleslegükből adtak..., ő azonban mind odaadta, ami szegénységéből telt: egész megélhetését.” Így Jézus őt állította példaképül, őt védte meg, mert annak a kornak a jogrendszerében az özvegyek teljesen védtelenek voltak.

Jézus tanításában és egész magatartásában semmi olyat sem találunk, ami – korának szokása szerint – az asszony hátrányos helyzetét tükrözné. Sőt ellenkezőleg, az ő szavai és tettei mindig kifejezik a nőt megillető tiszteletet és megbecsülést. A meggörnyedt asszonyt „Ábrahám leányának” nevezte, holott ez a kifejezés („Ábrahám fia” formában) az egész Szentírásban csak a férfiakat illette meg. Golgotára vezető útján Jézus így szólt az asszonyokhoz: „Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok!” Ilyen módon szólani a nőkről és a nőkhöz, nemkülönben így bánni velük, a kor uralkodó szokásához képest teljességgel „új” volt.

Ez még nagyobb jelentőségű volt azoknak a nőknek az esetében, akiket a közvélemény elítélt mint bűnösöket, utcanőket, házasságtörőket. Ott van a samaritánus asszony, akinek Jézus maga mondta: „Jól mondtad, hogy nincs férjed, mert volt ugyan öt férjed, de

akid most van, az nem férjed.” Amikor az látta, hogy ismeri élete benső titkait, fölismerte benne a Messiást, és sietett, hogy közölje ezt a városbeliekkel. A megelőző párbeszéd egyike a legszebbeknek az Evangéliumban. Ott van továbbá a közismert bűnös asszony, aki minden elmarasztalás ellenére belépett a farizeus házába, hogy Jézus lábát kenettel megkenje. A házigazdának, aki ezen megütközött, Jézus ezt mondta róla: „Sok bűne bocsánatot nyer, mert nagyon szeretett”.

És végül talán a legjelentősebb jelenet az összes találkozások között, amikor Jézushoz vitték a házasságtörésen ért asszonyt. A provokatív kérdésre: „Mózes a törvényben megparancsolta nekünk, hogy az ilyet meg kell kövezni; te mit mondasz?”, Jézus így válaszolt: „Aki közületek bűn nélkül való, az vesse rá az első követ.” A válasz igazságának oly ereje volt, hogy „egyik a másik után eloldalgott, kezdve a véneken”. Jézus egyedül maradt az asszonnal. „Hol vannak? Senki sem ítélte el téged?” – „Senki, Uram.” – „Én sem ítéllek el; menj, és ezután már ne vétkezzél többé”.

Ezek az epizódok világos összképet adnak: Krisztus az, aki „tudja, mi lakik az emberben, a férfiban és a nőben. Ismeri az ember méltóságát és szépségét Isten színe előtt. Ő maga, Krisztus ennek a szépségnek végső megerősítése. Mindaz, amit mond vagy tesz, a megváltás húsvéti misztériumában nyeri el végleges beteljesedését. Jézus magatartása az asszonyokkal kapcsolatban, akikkel messiási küldetésének útján találkozott, tükrözi Isten örök tervét, aki mindegyiküket megteremtve, Krisztusban kiválasztja és szereti. Tehát bármelyikük az „az egyedüli teremtmény, akit Isten önmagáért akart”. Mindegyik „kezdetből” kapja a személyi méltóság örökségét mint asszony. A názáreti Jézus ezt a méltóságot megerősíti, megújítja, az evangéliumhoz és a megváltáshoz kapcsolja, amiért e világba küldetett. Ezért kell Jézusnak a nőkre vonatkozó minden szavát és gesztusát a húsvéti misztérium fényében szemlélnünk. Ilyen módon találja meg mindegyik teljes jelentését.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az evangéliumi szakasznak a bevezetője konkrétan értelmezi Jézus példázatát: a kitartó imádság meghallgatásra talál (vö. Lk 18,1).

E vasárnap olvasmánya (Kiv 17,8-13) a Mózesrel az élen honfoglalásra induló izraeliták egy csatajelenetét beszéli el. A mai szemmel nézve különös jelenet akkor válik számunkra az evangéliumhoz kapcsolódó üzenet hordozójává, ha eltekintünk a konkrét történelmi háttértől. A végsőig elfáradó Mózes kitárt karja a hasonló módon imádkozó ókori keresztényeket éppúgy élénk idézi, mint a Szentmisében könyörgő papot. Nekünk sem szabad belefáradni a szüntelen imádságba.

A szentleckében (2Tim 3,14-4,2) Pál apostol a hit igazságában való kitartásra ösztönöz, ami felhívja a figyelmünket, hogy nincs imádság hit nélkül, csak a hitből fakadó imádságnak van értelme. Ehhez kapcsolódva a válaszos zsoltár arról beszél, hogy életünk minden dolgában és minden idejében csak az Úrtól remélhetünk segítséget.

Az evangéliumot bevezető Alleluja verse (Zsid 4,12) tömör foglalata az egész üzenetnek: Isten ugyan nem látható, de akarata megtudható, hiszen szava eljut hozzánk a Szentíráson keresztül. Tetteinket – sőt már szándékainkat is – ehhez kell igazítanunk, mert az Úr ismeri gondolatainkat a szívünk mélyén, már akkor, amikor azok megfogannak.

Ha így teszünk, akkor imáink valóban meghallgatásra találnak az egyetemes könyörgések szavaival élve: „Isten meghallgat minket, ha állhatatosan kérjük tőle a Szentlelket magunknak és embertársainknak.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Üdvözítsd a te népedet, Uram (629)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/229/gr/883/udvozitsd-a-te-nepedet-uram-salvum-fac-populum

GITÁROS ÉNEKEK

Boanergész: Fogadd el, Uram, szabadságomat

<https://www.youtube.com/watch?v=AYpBEOfCDwc>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Charles de Foucauld: A ráhagyatkozás imája

Atyám, átadom magamat Neked,
 tégy velem tetszésed szerint.
 Bármit teszel is velem, megköszönöm,
 mindenre kész vagyok, mindent elfogadok,
 csak akarated bennem
 és minden teremtményedben beteljesüljön.
 Semmi mást nem kívánok, Istenem.
 Kezedbe ajánlom lelkemet,
 Neked adom, Istenem, szívem egész szeretetével,
 mert szeretlek, és mert szeretetem igényli,
 hogy egészen Neked adjam át magam,
 hogy végtelen bizalommal
 egészen kezedbe helyezzem életemet,
 mert Te vagy az én Atyám.
 Ámen.

Csak egy miatyánkot

Csak egy Miatyánkot mondjunk el naponta,
 Amikor lelkünket bú és bánat nyomja.
 Hitünk szárnyán szálljon fohászunk az égbe,
 Az örök szent Isten trónja elébe.

Csak egy Miatyánkot mondjunk el naponta,
Amikor testünket betegség kínozza.
Epedve, sóhajtva, láztól égő ajkunk,
Óh, hatalmas Isten könyörülj mirajtunk.

Csak egy Miatyánkot mondjunk el naponta,
Ha betegség, bánat mind jóra fordulna.
A lelkünk mélyéből fakadjon a hála,
Ő hozzá ki mennynek és földnek alkotója.

Örömünk, bánatunk mind Istentől vagyon,
Ő tudja mit, miért, Ő tart minket számon.
Életünk hajója háborgó tengerén,
Ha Ő koronázza békeességbe mégyen.

És ha életünk végórája jönne,
Bátorítást mástól ne várjunk csak Tőle.
Nyíljon akkor ajkunk még egyszer imára,
S csak Miatyánkot mondjunk utoljára.
Ámen.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Elgondolkodtam-e már azon, hogy mit jelent szüntelenül imádkozni?
- Nekem is szól ez? Ha igen, hogyan valósíthatom meg a mindennapjaimban?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, add, hogy mindenkor készséges akarattal és őszinte szívvel szolgáljunk neked. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy az imádságban mindig szüntelenül és állhatatosan megmaradjunk. Ámen

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Imádkozzunk kitartóan és hittel! (Lk 18,1-8)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten nekem is igazságot szolgáltat - még ha úgy is érzem, hogy az életben ez nem így van.
- Isten mindig meghallgatja imáimat.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Úgy éljem napjaim, hogy ha az Emberfia eljön, találjon hitet általam a földön.
- A szüntelen imádkozás segítsen hozzá ahhoz, hogy mikor eljön Isten igazságszolgáltatása, méltónak találtassak arra, hogy a Mennyei Atya örök birodalmába kerüljek.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 29. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Catholic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Aranyszájú Szent János gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Hegyi László fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Charles de Foucauld: A ráhagyatkozás imája – <https://szentkelemenbuk.hu/ima/atyam-rad-hagyatkozom-charles-de-foucauld-imaja>

Csak egy miatyánkot – <https://keresztvenversek.wordpress.com/2011/06/28/csak-egy-miatyankot>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu